

Magyar Ország.

Hazánknak Ns Vármegyéi közzül, Szabolts lett vólt egy fő tárgya a' rágalmazó irigységnek. Annál köteleffebbeknek tartottuk tehát mi magunkat, ezen meg nevezett Vármegyé' hívségének, a' jó Királlyá *II Leopold* eránt meg bizonyított alattvalói buzgóságának emlékezetét örökre fenn marasztani. Jónak itéltük e' végre, rézre metztetni avagy tsák valamelly jelét is azon repeső indulatnak, mellyet mutatott N. Szabolts Vármegyé, *F. II. Leopold* Magyar Királlyá lett koronáztatásának emlékezetére tartott öröm innepén, a' metzett képet magának az említett innep-napnak körülállásos le-írásával közönségessé tenni a' két Hazában. A' nevezett képen szemléltetik a' Vármegyé' Palotája; előtte a' *Biri* *Bachus*' menetele, (mellyről az elő-adásban bőv emlékezet vagyon) két oldalról; a' Ns Zászlóallynak, és a' gyalog's lovas formaruhás Ns Seregnek érkezése. — Az öröm innep' le-írása így következik:

„Végbe menvén Szerentséffén *Fels. II. Leopold* Tsálszárnak, *Magyar Ország*' Királlyává 1790dikben Nov. 15-dik napján, életének pedig 43-dik esztendejében *Pozson* Városában lett meg koronáztatása: Rendeléseket küldött a' *Fels. Kir. Helyt. Tanáts* minden Vármegyékhez, úgy nem külömben a' királyi, és privilegyiáltt Városokhoz is, hogy az említett koronázás' öröm-innepének ökis mállait tartanak. Ns *Szabolts* Vármegyéhez, a' *Pozsonyi* Koronázás után érkezett az arról való kegyes Rendelés is, hogy *Fels. Urunknak* ugyan tsák 1790-dik esztendőben Oktob. 9-dik napján *Frankofurtumban* lett *Római* Tsálszárrá való koronáztatásának emlékezetét, örvendező háláadásokkal inneplené. Hogy annakokáért Ns *Szabolts* Vármegyé, a' maga jó Fejedelme' kettős koronáz-

náztatásából, 's a' negyedik Királyfinak *Leopold* 18 esztendőös Kir. Főhertzegnek *Magyar Ország* Nádorispánnnyává Nov. 12-dikén lett választatásából származott örömet egész erőben meg bizonyíthassa: el végezte közönséges Gyűlésben, hogy Dec. 5-dik napján *Téged Isten ditsérünkkel* zengjenek a' Megyebéli minden Szentegyházak; és hogy ezen jeles napnak meg ülésére, *Nagy-Kálló* Városába gyülekezzen öszve egész Megyéből a' Nemesség. Meg jelennyen különöffen a' Nemes Zászlóally (Banderium), úgy nem különben a' *Kis-Várdai*, *Nád-Udvári*, *Dadai*, és *Báthori* nevezeteket viselő négy Járásokbéli gyakorlott lovas és gyalog Nemesi Sereg is. — E' végett jó eleve hozzá fogtak *Nagy Kállóban*, a' szállások' el intézéséhez, 's minden szükséges dolgoknak beszerzéséhez. Fáradhatatlan volt ezen készületételeknek elő mozdításában M. Gróf *Nagykállai Kállay János* Ts. 's Kir. Kamarás Ur ö Nagysága, 's a' Ns Zászlóallynak Fő Vezére — ez a' buzgó lelkű Hazafi, ki már más alkalmatossággal is adta remekjét példás hazai szeretetének az által, hogy szükségnek idején ingyen szolgált a' *Nagykállóban* kvartélyozó Német Katonaságnak szénával, és abrakkal; melly ditső tselekedetét, maga a' Hadi Kantzellária is magasztalta 's meg közzönte. — Mintegy 20 lépésnyire a' Vármezye Házához Fő-Vezéri Sátort vonatott, saját háza előtt az említett Méltóság, mellynél éjjel nappal strázsáltak, egymást fel váltva a' Ns Katonák. — Decembernek 4 dikén érkeztek a' sok Uraságok mindenfelől *Nagykállóba*. Bé érkezett a' négy Járásbéli Nemesi Sereg is, *TT. N. Kállai Kállai Sándor*, *Pásonyi Elek László*, *Szólnoki Jármy Pál*, *Somosi Somosi László*, *Vajai Ibrányi József* és *Mihály* Fő Kapitány Urak' vezérlések alatt. Nagyobb része ezen Nemesi Seregnek lovon, mintegy négy százig való pedig gyalog volt. Atallyában könnyen felment a' száma ezerre. Egyenlő formaruhája a' lott:

lott: fekete prémes világos kék mentéből, 's ugyan azon színü nadrágból fehér sinórra; továbbá fekete mellyrevalóból, 's puliderből; valamint tsizmából, süvegből, tarsolyból, lódingból, 's keresztre függő pantallérból is, mind feketéből. Puska, avagy ki vontt kárd villogott a' Nemes Vitézek kezekben. Hogy el jött a' közönséges öröminnepnek meg határozott napja — Dec. 5-dike: még az idő is vidámabbra tserélte ábrázatját; mert az előtt való napokon szüntelenül esett vólt az eső, 's ezen pedig derekassan meg fagyott, és a' lotspotst, mellyben tsak úgy mázskalt az ember, egyszerre száraz út váltotta fel. Ez már egy újító látás vólt kinek kinek, mihelyt ki nézett, avagy ki lépett reggel a' maga lakó, vagy szálló hajlékából. — A' mondva készültt nevezetességei közzül ezen örvendetes napnak, első vólt a' *Biri**) Bachusnak *Kálló* Városába lett béérkezése, melly is következő pompával ment véghez. Elöl jöttek egynehány Musikások, ezek után vezettek két Betyárok egy hizott ökröt, mellynek farka 4 szarvai pedig három helyeken meg vóltak pánlikával kötve, 's két szarva hegyei puzpáng koszorúkkal ékesítették. Ezeket követte egy hat ökrös szekér, a' mellyen külömb külömbféle eleségeken kívül, egy nagy boros hordó szemléltetett. Ennek tetején ült a' Bachust ábrázoló Személy rendes hivatalára nézve, Gróf *Kállay* ö Nagysága' Nyulássza. Felső ruháján fellyül vett bőv magyar ingje 's gatyája szalmával meg vólt tömve, 's feje puzpánggal koszorúva. Bal kezében egy pálinkás palatzkót tartott, mellyből a' jobb kezében lévő pohárba töltötte az italt, 's ugyan tsak busáflan hozzá

O o 2

lá.

*) *Biri*, Gróf *Kállay* ö Nagys. lakó saluja; melly közel esik *Kállóhoz*.

látott ám bachusi tisztihez. A' pohár hajtogatás közben szakadatlanúl kiáltozta: *Ellyen II. Leopold ellyen a' Nádor-Ispány* *). A' székérben lévő ökör mellett néhány Béresek, és Suhantzok durrogattak karikás olitorokkal **). Eggyet fordúlván Bachus' Serege a' Vármegye' Palotája előtt tért a' Gróf Sátorához. Már itt készen várták a' tizfra ökröt a' Mezőárosok, 's csak hamar föbe is kollantották, és a' Vármegye' tömlőtzeben lévő rabok' 's más szegények' Izámára meg süttették. Ugyan azon végre fordítottatott a' Bachus' nyerges hordaja is. — Így akarta t. i. ezt az örvendetes napot, még az inségben lévőknek is öröm napjökká változtatni Báro *Muranitzky Horváth Katalin* Asszony Gróf *Kállayné* ö Nagysága, melly némes tselekedet, olly jele bizonyára a' meg nevezett Asszonyság' valóságos emberi szívének, mint Izintén Nemzetéhez viseltető Hazaleányi hajlandóságának, az állandóul meg tartott magyaros viselet. — Reggeli 6 és 7 óra között lett vólt a' *Biri* Bachusnak meg jelenése. Csak hamar ez után fel takarodott a' Nemesi Sereg, a' Vármegye' Palotája eleibe. A' Lovasság 3, a' Gyalogság pedig két sorban állott. Kilentz óra tájban hire futamodott, hogy jö a' *Ns Záfzló-ally*

*) A' nézés végett öszve tsődült Nép közzül sokan nem értették a' Nádor-Ispányi nevezetet, azért is nagy nyughatatlansággal kérdezték egymástól: „De mi az *Apját* akar az, azzal a' sok *Nádor István* kiabálással? *Mitsoda István* az?”

**) A' *Rajzolat* szerént, úgy ki akart egy *Durrogató* tenni magúért, hogy az ostroma fel emelése közben kalapját is ki ejtette fejéből, mellyet minthogy zsiros vólt, tástént fel kapták a' kutyák 's lépni kezdettek.

ally Kálló - Seményből, holott is Ts Nagykállai Kállai Sándor Kir. Udvarnok (Aulae Familiaris) Úrnak kedves Hitvesénél, B. Révisnyei Revitzky Anna ő Nagyságánál, musika szó, 's ágyúk' ropogási között gazdagon meg vendégettetett, 's egész virradtig múlatta volt magát. T. Vajai Vay Adám, 's második Vitzeispány T. Vajai Ibrányi Farkas Urak vezették két tsapatokban. Ki nyargalt dílzes Serege eleibe a' Fő Vezér Gr. Kállay János ő Nagysága, 's hasonló indulattal vezette bé a' Városba, a' minémüvel yitte volt az az előtt való nyáron, Korona őrizet végett Budára. Mozsár ágyúk kezdtek ropogni, 's mind a' 3 toronybéli harangok meg szolláltak, a' Nemes Zászlóallynak érkezésével. Újj örömmel telt el a' néző fokaságnak szive, ezen fényes Seregnek szemlélésére, melly midön el jutott volna, két lobogó Zászlók alatt, 's ugyan annyi trombiták *) harsogási között, ki vontt karddal a' Vármegye' Háza eleibe: az ott álló Nemes Loyasság mind kardot rántott tiszteletére. — Ha kedves a' tisztelet, melly szabad szívtől jó minden erőltetés nélkül: ez valóban méltán a' lehetett. — Tizedfél óra tájban, jel adatott a' mozsarakkal, melyre öszve sereglettek a' Ns Vármegye' Rendjei, a' közönséges Gyűlés' Pajotájába. Itt, első Vitzeispány T. Szathmári Király József Ur, egy fontos Beszédet tartott, mellyben minekutánna elő adta volna Sz. István Királytól fogva való állapotját Magyar Országának, emlékeztette a' Rendeket, mostani egybe gyűléseknek okaira; meg mutogatta annakutánna hathatóssan, hogy a' jelenlévő nap, méltán örömnök napja legyen, úgy mint

*) Jánosi helységbéli két új Magyarok (a' régi nevezet szerint, Tzigányok) voltak a' Trombitások

mint a' mellyen olly jó Királlyá eránt bizonyítja
 tisztelétét, bizodalját és szeretetét a' Ns Vár-
 megye, a' ki azt tellyes erőben meg érdemli. —
 Szívre hatott szavainak, ezek valának a' bé-feje-
 zői: *Ellyen Második Leopold Felséges Királyunk!*
Ellyen Kir. Főhertzeg Leopold Nádorispányunk!
 mellyeket az egész Gyűlésnek *ellyen* kiáltása vál-
 tott fel. Ezt ismét meg újította, a' Vármegye'
 Háza előtt parádében állott Nemesség, és az ott
 fereglő egész sokaság. Követte végre a' Gyalog-
 ság' lövése, 's az ágyúk' durrogása. — Vége
 lévén a' Gyűlésnek: a' Róm. Kath. Szentegyházba
 lett a' menetel következő renddel: Elöl mentek
 a' Ns Zászlóally' Musikássai, azután maga a' Ns
 Korona - Örző Sereg, melly mellett két oldalról
 a' formaruhás lovas Nemesek formáltak sorokat;
 továbbá a' Vármegye' 24 lovas Katonái; annak
 utánna Ns *Diószegi Erdődy Antal* Ur, kezében
 páltzát tartva, annak jelenségeül, hogy a' rendre
 való vigyázás reája bizatott. Követték ezen Urat
 a' Ns Vármegye' Tisztjei, úgymint az író Deákok;
 12 Esküdtek; ugyan annyi Szolgabírák; Kassza-
 tartók; 2 Notáriusok; 2 Vitzeispányok; a' Tábla-
 Bírák 's a' t. Itt érkezett, a' maga nevének vól-
 taképpen meg felelő Szép Nem, kellemetes nem-
 zeti öltözetekben. Végre, a' formaruhás gyalog
 Nemesség, bizonyos isapatokban. — A' N. Ren-
 dek, nagy részént az Oltár eleibe állottak, enged-
 vén a' székeket az Asszonyságoknak; a' Zászlóally-
 béli Tisztek pedig a' Templom' közepére. Tsak
 hamar fel ment a' prédikáló Székbe Főtisztelendő
Nagykállai Kállai György, *Egri* tudós Kánonok
 Ur, 's egy igen szívreható Beszédet tartott 1 Pét.
 2: 17 v. *Regem honorificate.* A' Királyt tisztely-
 lyétek. Valahányszor Ő Felségét, 's ennek ked-
 ves Fiát, jó Nádorispányunkat említette: mind
 annyiszor ki sütötte puskáját a' Ns gyalog Sereg,
 's ropogtak a' mozsarak. A' predikátiót, musi-
 kás nagy Mise, és a' *Te Deum* el éneklése vál-
 tot-

totta fel; melly alatt hasonlóképpen meg újjítattak néhányszor a' lövések. — A' R. Katholikusok' Templomából, a' Reform. Szentegyházba indúlt az egész Gyülekezet. Olly gyönyörűen énekeltek itt, a' S. Pataki Református Kollégyiomból hozott Deák Iffjak, hogy azoknak kedves zengedezések' hallásáért, kész vólt rendjeit bizonyos ideig el hagyni a' formaruhás gyalog Nemesség, 's bé menni a' Templomba. Predikáló Személy vólt egy nagy reménységű Iffjú Tudós, T. Szilágyi Gábor Úr, ki, nem régiben fogott a' Debretzeni Ref. Kollégyiomban, az Istenről való Tudománynak tanításához. Letzkéül 1 Sám. 12: 13. 's 14. verseit vette fel. (*Mostan azért inhol a' Király, a' kit választottatok, és a' kit kívántatok, és ime' az Úr Királlyá tette őtet ti rajtatok: Hogy ha félitek az Urat, és szolgáltok ő néki, és engedelmesek lesztek az ő szavának, és az Ur' szájából jött parantsolatok ellen nem rugódoztok, mind ti, mind a' ti Királyotok, ki ti rajtatok uralkodik, meg maradtok, követvén a' ti Uratokat Isteneteket*). — A' predikáció alatt három izben adott szalvét a' gyalog Nemesség, 's ugyan annyiszor sütögettettek ki a' mozsarak. — Nem győzték az Anspach vasas Reg. béli Tisztek eléggé magasztalni, a' Ns gyalog Seregnek gyakorlottságot, mind puskájának serényen való meg töltésére, mind pedig az egyenlő lövésre nézve; melly valóban nagy betsületére válik mind magának a' Ns Seregnek átallyában, mind különösen derék Vezérjének Szolnai Jármv Pál Úrnak, a' ki ugyan tsak Armádiai Kapitányságot is viselt vólt ennek előtte. — Simon Pál nevezetű Pattantyús is ditséretessen forgolódott, a' maga 12 mozsarai körül. — Vége lévén a' Ref. Templomban is a' háláadó isteni szolgálatnak, vissza tért, a' már fellyebb elő adott fényes sor, a' Vármegye' Házához. Itt állott vólt már ekkor a' Vármegye-béli Zsidóság, hogy ő is meg bizonyítsa, jó Király.

rállya eránt viseltető hívségét. Hálaadó Iffeni tiszteletet tartottak tehát a' Papjai, magok módjok szerént, 's annakutánna irásban is bé adták jobbágyi kötelességek' tellyesítésére való magok ajánlását, melly közönségesen fel olvastatott. — A' szent szolgálatoknak végződését, vig ebédlés követte. Közel 300 Személyre vólt a' Vármegye Házánál asztal terítve. Az ehez nem fért Nemes-ségnek, széllyel kézzítették asztalok a' Városban. Ebéd alatt hangzott mindenfelé a' musika szó, 's durrogtak a' mozsarak; mellyek már most elhozatván előbbeni helyekről (ez, egy magasatska hely vólt kívül a' Városon, a' Vármegye' Házá erányában) a' Vármegye Háza eleibe lizegettettek ki. Gyakran durrogtak egész estig, mivel hogy mind addig tartott az ebéd; 's gyakran ürültek Királyunk', 's Nádorispányunk' egésségéért a' poharak. Az ebédet, bál követte, mellyet Gróf *Kállai János* ő Nagysága adott. — Hivatalosok vóltak ebbe a' Német Katona Tisztek is, és igen kedvekre mulatták magokat. — Egész virradtig tartott a' tántz. — Ohajtanánk, hogy ama' borostyán koszorúra érdemes Versszerzőtől *Erdődy Lajos* Úrtól, a' ki külömben is egygy érdemes Tagja Nemes *Szabolts* Vármegye' Rendjeinek, bártsak Versekbe foglalná, Nemes Vármegyéjének ezen elő adott nevezetes Inneplését. Mi, örvendező kézséggel fogjuk magunkra vállalni a' versek' ki nyomtattatását.

Olasz Ország.

A' *Frantzia* Király' Nénnyeit, különös tisztelettel fogadták *Romában*. Ő Szentsége, bizonyos szá-

számú Katonaszágot *) küldött eleikbe, melly is egészen a' szálló helyekig, úgymint Kardinál Bernis' Palotájáig kísérte őket. A' Palotában, maga a' Gazda Kardinál Bernis, Nemes Vitéz Azara, és a' Pápától szolgálatjokra rendelt *Santa-Croce* Hertzeg-Asszony voltak el fogadóik. Erke-zéseket nyomban követték a' külömbkülömbféle közzöntések. A' Pápa' nevében, először is ő Szentségének az első Kamarásza, *Pignatelli* Úr, közzöntötte őket; tsak hamar azután Státus Ti-toknok *Zelada* Kardinál, 's a' Pápa' Unokája Kard. *Braschi*. A' több Kardinálisok is mindnyájan, úgy nem külömben a' Kormányozó - 's Törvény-Székek; a' Nemeesség, és a' Prelátusok is tisztele-teket izentek a' Kir. Hertzegasszonyoknak. Más nap estve, a' *Vatikánumi* Palotába mentek a' Kir. Hertzegasszonyok, Kard. *Braschi*hoz, a' ki-nél minden Kardinálisok, Követek, 's a' Város-nak színe öszve voltak gyülekezve. Innen, a' Pápához vezettettek a' Kir. Hertzegasszonyok, kikkel is hosszasan beszélgetett ő Szentsége. Haza menetelek alkalmatosságával, bé tértek a' Státus-Titoknok Kardinális' látogatására. Vissza adta ő Szentsége a' látogatást más nap, a' Kir. Hertzeg-Asszonyoknak, kik is egészen az utolsó gráditsig le jöttek ő Szentsége eleibe. A'

*) A' szárazon lévő Serege ő Szentségének, 2 Kompánia Gyalogságból (*Rossi*), 1 Kompánia Vasasokból, vagy Kürasszirokból (*Corazze*), és 1 Kompánia könnyű Lovasokból (*Cavalligieri*) áll. Eggy egy Kompániában, 60 Ember vagyon. — Vagynak még ezeken kívül, külö-nös gyalog, és lovas Testörzöi is a' Pápának. A' Lovasok Nemesekből állanak, kik közzük mindenkor ketten szoktak strázsán lenni. A' Gyalogok, 400-ig való Helvetusok. — Hüf-fegyveres Gállya teszi a' tengeri erőt.

A' Nápolyi Felsőeknek, Országokba 's lakó Városokba lett vissza érkezésekről, tettünk már jelentést közlelbbi Levelünkben: mivelhogy az előbb értésünkre esett nagy helyről, mint Romába lett jutások. Romába, Apr. 20-dikán érkeztek vólt ö Nápolyi Felsőek. A' Városi egész Nemesség, úgy nem külömben a' Lakosoknak is nagy része ki ment eleikbe; 's a' Város felé lett közlegetésekkel ki lövettek az Engelsburgi ágyúk. — *Farnese* *) nevezetü szép Palotába szállottak

ö

*) Ez, és a' *Borghese* nevezetü Palota mindjárt a' Pápa' három Palotái után valóknak tartatnak Romában. — Az említett 3 Paloták: a' Vatikánumi, a' Quirinusi, vagy a' Cavallo hegyi, és a' Lateránumi. — A' Vatikánumi-ban 11000 szobák 's kamarák, 22 udvarok, és 1200 konyhák számláltatnak. Sok, látásra méltó tárgyak találtatnak benne. Ezek közzül való, ama' világ-szerete nevezetes Könyvtár, mellyet V. Sixtus Pápa állított vólt fel, 's mellybe mienkutánna a' Heidelbergai Könyvtár, úgy nem külömben Christina vólt Svéd Királynéé is; továbbá az Urbinói Hertzegeké; Quirini Kardinálisé, 's Markeze Capponié, belé kerültek vólna, 30000-re nevedett a' nyomtatott, 's 40000-re az irott könyveknek száma. — Nyóltz nagy szálákban tartatnak a' könyvek, zár alatt. Mindenkor egy Kardinális, a' könyvtárnak fő Gondviselője. — A' Cavallo hegyi, vagy Quirinusi Palotának igen világosok a' szobái, szép ki-látás vagyon belöle, 's egészséges benne a' levegő ég; azért is ezt választották rend szerént való lakó helyeknek a' Pápák. — A' Lateránumi Palotát, V. Sixtus Pápa építtette újjonnan, ama' híres építő Mester Fontána által; de 1698-dikban,

XII.

ő Felségek, holott ő Szentsége' nevében, négy leg főbb Dámák, 's ugyan annyi Hertzegek által közöntettek. Ebéd után mindjárt a' Pápához mentek, ki is igen nagy tisztelettel fogadta őket; onnan a' Szent Péter' Templomába; annakutánna a' *Frantzia* Király' Nényeit látogatták meg. — A' következő napot, némelly nevezetes tárgyaknak szemlélésében töltötték; 's estve ismét látogatására voltak ő Szentségének.

Orosz Birodalom.

*Matsin**) meg vételét követett újjabb győzedelmeikről az *Oroszoknak*, Apr. 20-dikán útasította *Repnin* Hertzeg *Jász-Városából*, *Bétsi Orosz* Követ *H. Gallitzin*hez a' maga tudósítását, mellynek is ide megy ki summáflan az értelme:

„Minekutánna meg vette volna Generállieut. *H. Potemkin*, Apr. 12-dikén *Matsin* Városát; 's annak erősségeit, és minden hadi készületeit elpusztította volna: *Kuntzefána* nevezetű fél-sziget' tsüttsának vette az útját, melly *Brájlá* Várával által ellenben fekszik, azon *Duna*-ágnak jobb oldalán, melly *Matsin*tól fogva az említett Várig ki terjed. Látja el érkezésével a' Generállieutenant, hogy Generálmájor *Ribas* egész *Brájláig* elő nyomult a' maga hajós Seregével, és *Kuntzefána*ba 2 Granatéros Bataliont szállított ki Oberster *Ribas*nak vezérlése alatt. Ezeknek látására sietség.

XII. *Innocentius*nak Pápasága alatt, fundázió'n lévő *Asszonyok'* Házává rendeltett.

*) *Matsin*, fel van jegyezve azon *Mappátskán*, mellyet illy tzim alatt küldöttünk volt *Munkánknak* első Szakaszával: A' *Martinjesty'* tájján esett ütközet' helyének ábrázolása.

tséggel oda hagyták a' *Törökök Kuntzesfáná*' tsütsütsü, a' hol egy jól körül palánkoltt, 's ágyúkkal meg rakott sántzok vólt nékiek; minekutánna ágyúikat a' Dunába hányták, 's a' sántzot felgyújtották vólna. Az által ellenben lévő partra vettek magokat egy jól épült, 's 20 ágyúkkal rakott Erösségbe, mellyben 1900-ra ment már most veiek együtt, az ott vólt *Jantsároknak* száma. Az alatt, hogy a' sántzbéli *Törökök* által futottak az említett Erösségbe, néhány fegyveres hajókat küldött, *Kozákokkal* meg rakva, Gen. *Ribas* a' *Matsini Duna*-ágra. A' hajóknak egy része, éjtzakának idején; 9 pedig fényes nappal ment el az Erösség előtt, mellyből erőssen tüzeltek ugyan reájok a' *Törökök*; de ezzel meg nem akadályoztathatták azoknak meneteleket, 's igen kevés kárt tettek benne. Ezen hajókon által szállitatta annakutánna a' Generális *Kuntzesfánából*, az Ob. *Ribas*' kormányozása alá bizott két Granat. Batalionokat, a' szigettel által ellenben lévő partra, a' mellyen fekszik az Erösség. Azonközben H. *Galitsin* is el érkezett, 's Oberster *Ribas*nak segítségére küldötte *Lezano* Brigadérost, két gyalog Bat. nokkal 's néhány száz gyalog *Kozákokkal*; maga pedig egy batteriát készítettett az Erösségnek ellenében. Mind ezek, Apr. 11. 's 12-dike közt való éjtzakán mentek véghez. Mihelyt világosodott, leg ottan repültek a' golyóbisok az új batteriáról az Ellenség' Erösségébe, 's Brigadéros *Lezano* is hozzá fogott a' víváshoz. Mind *Brájlából*, mind az ott lévő hajókról tüzelt keményen az Ellenség; az Erösségbéliek is védelmeztek magokat minden módon; ellent nem állván mindazáltal ezen hármas óltalom is, három fertály óra múlva meg vétetett az Erösség. Azon *Török* hajók, mellyek vétői vóltanak az Erösségnek, rész szerént fenékbe lövettek, rész szerént egészen hasznavehetetlenekké tettek. Az erösségbéli őrizetből alig úlzhattott el 10—15 ember *Brájlába*; a' töb-

ek mind egy lábíg el veszték, rész szerént kard, rész szerént golyóbis által, 's rész szerént a' *Duna* viziben is, úgymint a' mellybe lökán ugráltak volt ijedtekben. — Az *Oroszok* még két nap maradtak az *Eroffégben*, 's azt egészen le romtották; 12 ágyúkat hozhattak el belőle, mivelhogy hármat a' *Dunába* vetettek volt a' *Törökök*. — A' *Matsini* nyereséggel öszve számlálván az utóbit, 9000 külömbkülömbféle golyóbizokat, 26 ágyúkat, 25 wázlókát, 7 tsajkákát 's a' t. vettek el az *Oroszok* a' *Törököktől*. Fogtak egy 3 löfalkas, egy *Sandjung*i, és egy *Dely-Bas*át, és százig valónál több *Tiszt*eket, 's köz embereket, 183 keresztény familiát is szállítottak által, az *Ellenség*' partjáról az *Oroszokéra*. — Az elnyert hajóin kívül, 15 nagyobbakat, 's néhány kisebbeket vesztett az *Ellenség*; holtjainak száma bizonytalannal reá megy 4000-re: az *Oroszok*' vesztése ellenben igen kevés volt mind öszve is.

Török Birodalom.

Márcz. 19-dikén költ *Konstntzínápolyi* Levélből, ezeket olvastuk:

A' *Szultán*, igen szembe tűnő bizonyosságát adta az új *Nagyvezér*hez viseltető hajlandóságának, mert a' *Miszt*i, a' ki még esküdt ellensége volt *Jussuf* Basának, 's mindenkori ellenzője, a' *Nagyvezér*ségre való emeltetésének is, hivatalból meg fosztotta. — Egy *Török Szerzetest* nyárral tak itt fel a' napokban, mivelhogy azt jövedelgette, hogy az *Ottománi Birodalom* nem sokára más kézre fogna szállani.

Nagyon meg járta itt közelébb egy *Volentse*i hajós *Kapitány*, a' maga embereinek vigasztalansága miá. A' mint t. i. a' *Szerail* eránnyában ment volna a' hajó, ki süttögetettek tisztelének okáért az ágyúk. A' pattantyúsok meg felejtettek róla, hogy golyóbisra voltak töltve az ágyúk, 's közöntetése tehát izével esett a' *Szultánnak*,

mert

mert a' kertjében 's épületeiben sok kárt tettek a' golyóbisok. Úgy is meg bosszankodott a' Szultán, hogy fejét akarta vetetni a' Kapitánynak; hanem szerentsére éppen a' Szerailba érkezett a' *Velen-tzei* Követ' Tolmátsa, ki is meg értvén a' dolog miben létét, ment mindjárt a' Miniszterhez, kérte hogy igyekezne engesztelni a' Nagyúr' felgerjedd haragját; mellyet ez meg is tselekedett, még pedig foganatossan, mert a' Szultán el halasztatta kérésére a' Kapitánynak ki végeztetését; minekutánna pedig vóltaképpén végire járatott vólna a' történetnek: tsupán arra büntette a' Kapitányt, hogy bizonyos ideig a' Követ' szállásán legyen áreltomban.

* * * * *

N. T. *Molnár János* Úrról, midőn második új Misét mondana.

Kétszeres Innepléft tartunk ma, ragyogjon az Oltár;
Trómbita, síp, hegedű, dob, teregeffe szavát.
Újj Papot állítottunk Húsvét' napjára ki: régi
Őlze' homályaiból víg ki-keletre derült.
Féniks-ként hideg hamvaiból Húsvétra fel-éledt
És újj áldozatot küld az Egekbe megint. —
Mit mondék? hideg hamvaiból éledt-fel? hi-
báztam:

A' möhosúlt Vénség rajta nem hagyta nyomát,
Nyóltzvan 's három tél. (ki reményli magának!)
el-érte:

'S im' nehezenn hinnéd azt, hogy el-érte felét.
Testében nints, elméjében nints semmi hiános;
Az 's ez-is el-gyözhet most-is akármi tehert.
Vidám, nyers erejü, nyájas: nem terhelik ötét,
Mellyeket elztendők szoktanak hozni, hibák.
Nem tsuda Benne: mivel mértékletes élete, 's tölle
'A Búnak feketés fellege mészsze; szalad.
Téngerből ki-feszült izmos kő szálhoz hasonlított,
Mellyét ví fok-ezer fergeteg, ostoroz hab;
Az pedig áll, 's egyenes tetejét az egekre sze-
gezvén,

Benn

Fenn fényes, bár mély éjtszaka kellyén alól.
 Jobb 's bal élet soha meg-nem változtatta; világi
 Tündérség szívét nem ketsegette soha,
 És ámbár az előtt, míg híres Szerzete fenn-volt.
 Már ékesbb Tudomány volna hagyattva reá: a)
 Már az Öreg'beknek magyarázná titkait, b) és fok
 Erdem utánn kormányt tartana Tárfai közt: c)
 Ott tűz - elméjét nem késértette kevélység;
 Nem volt itt mint-egy Úr, hanem édes Atya,
 Tükör volt, mellyet szem' elej'be tehetne magának
 Mindenik; és Papság' tüköre mái nap'-is:
 Mert mikoron szabad utat nyert, (melly nékie
 rabság)

Hogy jeles érdemiért póltzra tehesse magát:
 Nem keresett szenteltt Süveget; nem vágya ke-
 resztre;

Nagy Névnek nem örültt; nem töre kintsek utánn.
 Ő tsak az égi vagyont, 's az örök bért várja.
 Mit használ,

Úgy-mond, a' mit az orv el-vihet, el-vez' idő? —
 Örvendgy, Kassa: Tiéd ezen éleemes Újj pap; öleld-
 meg,

Szent Öreged', 's buzgón kérj'd az hatalmas Eget:
 Hogy még számos időt engedgyen nékie; kívánný
 Harmad' zsenget-is tenni, 's többeket-is —
 'S hát te szerentsés Ház, mellyben tiszteltetik
 e' Pap! —

Két nagy Csáký, 's ezek' nagy kegye An-
 nyok; örülly! —

a) A' szelídebb Tudományokat tanította Pétsett,
 Kolosváratt 's a' t.

b) Kolosváratt, Budán, Egerben, Kassán, az
 hol itt Cancellarius-is volt.

c) Kassán az Académiai kollegyiomban, 's az-
 utánn ugyan ott a' Nemes Convictusban.

A' mit óhajtottál, szent Dáma, ki-nyerted az Egtől,
'S hogy még-nyerted, öröm-Könyveit önti sze-
med. —

Mint az öreg Simeont, 's Annát, úgy nézlek
ezen nap'. —

Ellyetek! — A' nagy öröm többre nem hagy-
gya kezem'. —

Barori Szabó Dávid.

Elegyes Tudósítások.

Igen szeles, és hideg napok kezdtek *Bétsben* az Aprilisi kellemetes napokat fel váltani; azért is nem költöztek ki még ekkoráig Tsászárné ö Felsege, 's *Ferentz Fő-Hertzeg*, a' maga kedves Hitvelésével együtt *Luxenburgba*. — A' Fő-Hertzeg Alízonyok mind hárman ágyban feküsznek — Máj. 7-dikén tétetett közönségelsé ö Felsegének azon rendelése, melly szerent a' Ns Magyar testörző Sereg nem fog többé Kurirságot viseleni! — Máj. 4-dikén iktattatott-bé Magyar Ország' Cancelláriussa Gróf Pálfi Károly ö kegyelmessége Pofon Vármegyéi Fő-Ispánságába; 's Vár-Kapitánságába igen fényes pompával. — *Pest* Vármegye, nagyon készül, Nádor Ispán ö Kir. Fő-Hertzezségének Fő-Ispáni hivatalába lejendő bé-iktatásához. — A' Nádor Ispán Udvarát kormányozó *B. Kempelen* Gen. ö Nagysága le-ment *Budára*; úgy nem különben a' Ns. Magyar Gárdának-is egy tsapattya, az ö Kir. Főh. ge mellett tejendő szolgálat végett. — A' *Frantzia* Király, minden Követeinek megiratta, a' külső Udvarokkal lejendő közlés végett, hogy ö, az új Konstitutiót helyben hagyta, 's óltalmazni fogja.

Költ *Bétsben*, Máj. 10-dik napján 1791.